

DAGLIG TIDNINGSLÄSNING

1982

En tabellsammanställning med kommentarer
om utvecklingen av tidningsläsningen en
genomsnittlig dag 1979-1982

Lennart Weibull

DAGSPRESSPROJEKTET
Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

Rapportserien 1983:2

INLEDNING

Bakgrund

Sedan hösten 1979 genomför Dagspressprojektet vid statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitetet, tillsammans med avdelningen för publik- och programforskning vid Sveriges Radio (PUB) den s k Mediebarometern. Denna är en årligen återkommande undersökning om människors massmediekonsumtion. En oktobervecka varje år tillfrågas ett representativt urval av den svenska befolkningen om sin massmediekonsumtion. Avsikten är att på grundval av detta få fram utvecklingstendenser för användningen av enskilda medier.

Avdelningen för publik- och programforskning vid Sveriges Radio står för intervjuarbetet. Vidare rapporterar man huvudresultaten. Dagspressprojektet svarar för en årlig specialbearbetning, som särskilt uppmärksammar dagspressens ställning. ¹⁾

1982 års undersökning

1982 års Mediebarometer avser veckan 18-24 oktober 1982. Händelsemässigt låg veckan i slutfasen av ubåtsaffären i Hårsfjärden. Det var den 3 oktober som u-båtssökandet inleddes, fortfarande den 27 oktober höll sökandet på, men hade då sedan en tid gått på sparlåga. Några andra större händelser inträffade inte under tidsperioden. Det är svårt att bedöma vad en stor händelse som ubåtsaffären kan ha inneburit för massmediekonsumtionen. Mot bakgrund av tidigare erfarenheter så torde dock effekten ha varit mycket beränsad. ²⁾

Undersökningspopulationen bestod av personer mellan 9 och 79 år. Urval var 1.204 personer, varav 1.115 kunde intervjuas. Svarsfrekvensen blev därmed 92,6 procent, vilket måste betecknas som anmärkningsvärt bra. ³⁾ Svarspersonerna har intervjuats per telefon och tillfrågats om sin gårdagskonsumtion av olika massmedier. Genom att intervjuerna fördelar sig relativt jämnt över veckans dagar finns det också möjligheter att studera enskilda dagar närmare. ⁴⁾

Rapporten

Föreliggande rapport avser att beskriva i första hand tendenser i dagspressens utveckling. Den bygger vidare på de rapporter

som redovisade tidigare års s k Mediebarometrar. I redovisningen finns tabeller som bygger på hela urvalet 9-79 år - men också särskilda analyser som tar fram åldersgruppen 15-70 år. Det senare görs bl a med hänsyn till jämförelser med andra undersökningar, där ett sådant åldersintervall använts.

I tabellmaterialet ingår som regel också resultat från de tidigare undersökningarna 1979-1981. I och med att få skillnader mellan enskilda år är signifikanta är syftet att på detta sätt studera eventuella trender i materialet.

MORGONPRESSEN

Andelen läsare

Första frågan om morgonpressen är i vilken utstäckning människor har läst någon tidning under gårdagen. Resultatet redovisas i tabell 1. Denna visar den anmärkningsvärda stabilitet som karakteriserar svensk morgonpressläsning. Samtliga undersökta år har redovisat 74 procent gårdagsläsare i åldersgruppen 9-79 år. Till detta kommer att även en specialstudie våren 1980 mitt under pågående radio-tv-konflikt gav samma andel.

Tabell 1: Andelen morgontidningsläsare 1979-82 (procent)

År	Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
1979	74	77	71	41	59	80	85	80	75	77	78
1980	74	73	75	41	67	78	82	80	75	79	78
1981	74	74	73	46	66	80	76	82	73	78	88
1982	74	75	73	42	65	79	83	83	76	79	82

Inte heller i de olika undergrupperna framskyntar någon förändring. I allmänhet är mönstret detsamma de undersökta åren: män något mer än kvinnor, äldre mer än yngre, högutbildade mer än lågutbildade. Alla skillnader är dessutom små. Största avvikelserna svarar de yngsta för, men också denna har varit detsamma sedan 1979 års undersökning. Om denna exkluderas är andelen morgontidningsläsare mellan 15 och 70 år, 78 procent - i jämförelse med 77 procent 1980 och 1981.

Veckodagsvariation

I och med att människor tillfrågas om sin gårdagskonsumtion men alla morgontidningar som inte utkommer alla dagar, särskilt inte söndag, är det angeläget att se på veckodagsvariationen. Inte heller denna uppvisar några större skillnader mellan undersökningsåren. Trenden till ökning måndag och nedgång på lördag håller visserligen i sig men avvikelserna är inte signifikanta. Klart är emellertid att andelen regelbundna vardagsläsare av morgonpress ligger drygt på 80 procent, samma nivå som 1981. Söndagsläsningen är på drygt 50 procent, också denna siffra ungefär samma som tidigare.

Tabell 2: Veckodagsvariation 1979 - 1982 (procent)

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
1979	79	82	86	82	77	81	60
1980	82	78	82	78	84	80	59
1981	84	83	86	86	75	72	52
1982	87	84	81	84	82	72	56

Anm: 15-70 år

Antal lästa morgontidningar

En liten grupp på ca 10 procent läser mer än en morgontidning en genomsnittlig dag. Denna andel håller sig och har snarast ökat något - dock klart inom felmarginalen. De tendenser som tidigare observerats kvarstår oförändrade: flertidningsläsarna är oftare män, äldre och högtbildade.

Tabell 3: Antalet lästa morgontidningar - andel som läser två eller flera (procent)

År	Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
1979	10	15	6	4	7	14	12	8	6	14	24
1980	10	13	8	-	6	14	13	9	9	10	22
1981	9	12	6	-	6	11	13	10	6	11	22
1982	11	14	9	-	5	14	16	17	10	12	23

Med hänsyn tagen till den allmänna debatten, där det sagts att en nedgång i pressen först borde märkas på att människor inte längre vill läsa två tidningar, så förefaller morgonpressen stark. Bland flertidningsläsarna har vi dessutom att göra med en mycket tidningsintresserad grupp som sannolikt är mycket angelägen om tidningsläsning.

Tid för tidningsläsning

Också lästiden ligger relativt konstant för de undersökta åren. Siffran är 1982 drygt 30 minuter. Detta avser all morgontidningsläsning under föregående dag. Om den skulle vägas med hänsyn tagen till antalet lästa morgontidningar i genomsnitt ca 28 minuter per tidning. Också denna siffra har i huvudsak varit densamma över tid, även om det finns en svag tendens till minskning. I utländska studier har också framförts att dagspressens ställning i framtiden i första hand är en fråga om tid: det skulle vara brist på tid som gör att intresset för tidningsläsning går ned ⁵⁾. Å andra sidan är det använda tidsmättet ganska grovt - det är beräknat på klassindelad material, och måste därför tolkas med försiktighet ⁶⁾.

Tabell 4: Genomsnittstid för morgonläsning 1980-1982
(minuter bland läsare)

År	Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
1980	31,6	33,3	30,1	10,2	22,1	31,0	34,3	43,9	32,6	30,6	37,8
1981	31,4	34,1	28,3	11,5	20,2	30,2	36,2	44,0	31,5	28,9	37,7
1982	30,9	33,5	28,0	10,9	19,3	29,4	34,6	46,8	33,0	30,0	33,9

Tidsanvändningen inom olika läsargrupper har samma tendenser som tidigare: män mer än kvinnor och äldre mer än yngre.

Tidsfördelningen över veckan har undersökts tidigare. Måndag t o m fredag har skiljts ut från lördag och söndag. Skillnaderna är relativt små, men det finns en svag minskning under vardagarna.

Detta gäller inom samtliga grupper. Möjligen kan detta ses som en tendens till att morgonpressen får mer trångt om tid på vardagarna. Med hänsyn till att det inte finns någon sådan utveckling mellan 1980 och 1981 och därmed ingen trend får slutsatserna anstå tills vidare.

Tabell: 5 Genomsnittsläsning för morgontidningar för olika delar av veckan 1980-1982 (minuter)

	Totalt	Kön		Ålder		Utbildning	
		Män	Kvinnor	15-44	45-70	Låg	Hög
Måndag-Fredag 1980	31,1	32,9	30,0	27,5	35,7	30,6	31,6
1981	31,2	34,2	27,9	25,9	37,4	31,0	31,4
1982	29,5	32,7	26,0	25,1	35,8	30,0	29,1
Lördag-Söndag 1980	32,4	37,2	27,0	30,6	34,8	31,3	33,2
1981	33,9	37,2	30,3	31,0	38,6	33,4	34,6
1982	33,4	35,4	32,0	30,5	38,6	30,7	37,6

Anm: 15-70 år.

Lördag-söndagsläsningen är densamma alla tre undersökta åren. I och med nedgången på vardagar sedan 1981 blir skillnaden mellan måndag-fredag och lördag-söndag mer markerad 1982. Särskilt kvinnor, äldre och högutbildade ökar sin lästid kraftigt. Den ökade fritiden på söndag kan anföras som ett skäl till ökad läsning, ett annat än intresset för tidningsläsning. 7)

Morgonpressen förefaller således ha i stort sett samma spridning bland befolkningen 1979 som 1982. Enbart marginella förändringar har inträffat. Den ofta påpekade stabiliteten i tidningsläsningen kvarstår. Det finns dock skäl att hålla ögonen på människors tidsanvändning inför fortsatta studier.

KVÄLLSPRESSEN

Andelen läsare

Inte heller kvällspressen har förändrat sig påtagligt i Mediebarometerens siffror. 1982 läste 36 procent av allmänheten mellan 9 och 79 år en kvällstidning en genomsnittlig dag. Den antydning till trend som iaktogs 1979-81 förefaller ha brutits.

Tabell: 6 Andelen kvällstidningsläsare 1979-1982 (procent)

År	Tot	M	Kön		Ålder					Utbildning		
			K		9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
1979	39	44	35		28	47	45	40	25	39	44	40
1980	40	46	34		25	53	44	38	30	39	46	41
1981	36	41	32		24	47	39	38	26	38	48	24
1982	36	38	34		26	41	43	39	16	35	47	29

Också inom olika grupper av allmänheten är läsningen i huvudsak densamma: män läser mer än kvinnor och medelålders mer än både de yngsta och de äldsta samt medelutbildade mer än låg- och högutbildade. Inte i någon grupp finns anmärkningsvärda skillnader mellan 1981 och 1982. En viss nedgång bland män och yngre ligger dock i linje med vad som hänt sedan 1980 och bör fortsättningsvis observeras.

Veckodagsvariationen för kvällspressen uppvisar en svag minskning i början av veckan och en ökning i slutet. För lösnummerförsålda tidningar kan enskildheter i innehållet vissa dagar ha betydelse, t ex kan uppgången på torsdagen ha en sådan bakgrund, och några långtgående slutsatser kan inte dras. Nedgången på söndag som iaktogs 1979-81 tycks dock inte fortsätta. Samtidigt vet vi av andra studier att just söndagsköp av kvällspress har den största spridningen. Detta gör att tendenserna bör tolkas försiktigt. ⁸⁾

Läsningen per veckodag uppvisar ett likartat mönster i jämförelsen 1979-1982.

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
1979	42	47	39	36	40	39	52
1980	47	38	40	42	45	48	42
1981	40	33	36	40	41	47	38
1982	37	28	35	47	38	42	48

Anm: 15-70 år

Lästiden

Det tidsmätt som används för kvällspress har i stort sett samma svaghet som det som används för morgonpress: det är baserat på klassindelad material och kan därmed inte fånga upp mindre skillnader. Den nedgång som iakttas sedan 1981 får därmed tolkas med försiktighet. 1982 är genomsnittstalet 28,1 minuter mot 30,1 minuter 1981. Nedgången finns i alla grupper utom bland de äldsta. I övrigt är tendensen mellan grupperna densamma som tidigare.

Tabell: 7 Genomsnittlig lästid för kvällspress 1980-1982
(minuter bland läsare)

År	Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
1980	29,0	32,1	25,0	13,7	23,6	29,8	32,1	38,2	33,9	24,9	28,1
1981	30,1	32,3	27,2	21,1	21,8	30,3	32,7	45,5	32,9	27,5	32,3
1982	27,1	30,3	25,3	14,9	21,0	26,0	36,3	45,6	32,7	25,3	27,2

Sammanfattningsvis har de tendenser till nedgång i kvällspressens spridning brutits 1982. Däremot finns det skäl att se närmare på människors tidsanvändning, där en viss försvagning observeras.

DEN TOTALA TIDNINGSSPRIDNINGEN

På grundval av spridningstalen för morgon- och kvällspress kan vi nu få en bild av pressens totala spridning, inklusive kombinationerna mellan morgon och kvällspress.

Tabell: 8 Total andel läsare för dagspress 1980-1982
(morgon- och kvällspress procent)

År	Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
1980	86	87	86	54	88	90	91	89	88	92	95
1981	85	87	82	58	85	92	87	84	85	92	91
1982	85	87	84	59	82	91	91	89	87	91	89

I tabell 8 redovisas andelen av allmänheten 9-79 år som läser minst någon tidning - morgon eller kvällstidning. Detta gäller för 85 procent av samtliga. Siffran är i stort sett densamma de tre åren, där siffror föreligger. Också läsarandelarna inom olika grupper är densamma.

För 1982 kan vi också studera kombinationsmönstren i de olika grupperna. De ser ut som följer:

Tidningsläsning	Totalt	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
Enbart morgontidning	49	49	50	33	41	48	52	73	53	45	61
Enbart kvällstidning	11	12	11	17	17	12	8	6	11	12	7
Morgon- och kvällstidning	24	26	22	9	24	31	32	10	24	35	22

Resultatet speglar i stort sett vad vi redan sett. Det kan emellertid utläsas att det i första hand är de yngre som enbart läser kvällspress samt att det är i de aktiva åldrarna som morgon- och kvällspress kombineras. De äldre läser som regel enbart morgonpress. Resultatet tyder på att "Sucessivt inväxande" i tidningssamhället - men det kan också till del vara fråga om en långsam generationsförändring.

Geografiska skillnader

I 1981 års bearbetning av Mediebarometern inkluderades för första gången vissa geografiska jämförelser i bearbetningen. Dessa skall här följas upp i tabell 9.

Tabell: 9 Dagspressens spridning i olika regioner 1981-1982
(procent)

Område	Total dagspress	Morgon- press	Kvälls- press	Enbart morgonpress	Enbart kvällspress	Morgon- och kvällsp
Stockholm	1981 86	70	41	x)	x)	x)
	1982 87	66	39	47	21	19
Göteborg/ Malmö	1981 89	80	33	x)	x)	x)
	1982 87	80	36	52	8	27
Övriga städer	1981 85	75	37	x)	x)	x)
	1982 87	80	36	51	8	28
Övr Mellan o Sydsv.	1981 80	69	37	x)	x)	x)
	1982 84	73	36	48	11	24
Övr Norr- land	1981 84	78	31	x)	x)	x)
	1982 80	70	31	49	9	22

x) analyserades ej 1981

Tabellen visar ett likartat mönster 1981 och 1982. Den totala pressspridningen är i stort densamma över hela landet. Morgonpressen har en något svagare ställning i Stockholm samt i någon mån i Mellansverige - det senare gäller dock i huvudsak Mälardalen. I dessa områden har kvällspressen en relativt starkare ställning, särskilt genom att ett relativt stor andel av allmänheten läser en kvällstidning som enda tidning en genomsnittlig dag. Det senare gäller i synnerhet Stockholm.

Några större skillnader mellan 1981 och 1982 kan ej iakttagas. I och med att antalet svarspersoner i flera grupper är begränsat måste det till relativt stora avvikelser för att skillnaderna skall vara signifikanta.

Avvikelsen för morgonpress i Stockholm visade sig 1981 bli större om enbart vardagar inkluderades. Detta hänger samman med att totalsiffran för landsorten då relativt sett höjs i och med att det förekommer söndagsutgivning enbart på några orter utanför storstäderna. Tendensen är densamma 1982.

Tabell: 10 Vardagsläsning av press 1981-1982 (procent)

Vardags- läsning ^{x)}	Stockholm		Göteborg/ Malmö		Övr stads- områden		Övr Mellan- och Sydsverige		Övr Norrland	
	1981	1982	1981	1982	1981	1982	1981	1982	1981	1982
Morgonpress	81	72	88	86	86	92	88	87	95	88
Kvällspress	43	40	35	38	42	39	41	39	35	32
Dagspress	96	91	97	96	97	98	96	96	100	94
Antal svar	118	117	89	96	192	181	136	131	83	88

x) Avser måndag t o m fredag

Stockholm har också på vardagar samma andel som läser enbart kvällspress - ca 20 procent - medan denna andel i övriga områden ligger mellan 5 och 10 procent. Allmänt kan sägas att skillnaden mellan Stockholm och övriga landet är något större 1982 än 1981.

POPULÄR- OCH TIDSKRIFTSPRESS

Populärpressens spridning

En genomsnittlig dag når populärpressen ut till ca 1/5 av allmänheten. Andelen visar sig vara i stort sett densamma som tidigare. Det finns en viss antydning till minskning i vissa grupper, men de följer ingen allmän trend och kan vara en följd av slumpen - mest tydlig är dock nedgången bland de äldsta.

Tabell: 11 Andelen populärpressläsare 1980-1982 (procent)

År	Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
<u>Läsare:</u>											
1980	23	16	30	28	25	19	23	28	26	20	15
1981	23	15	31	29	24	16	20	39	27	19	13
1982	22	15	29	23	21	19	22	29	25	18	17
<u>Läsare av två eller fler</u>											
1980	4	3	5	4	4	3	5	7	6	4	3
1981	5	4	6	14	6	2	3	8	5	2	3
1982	3	2	6	4	4	3	2	6	3	3	4

Flertidningsläsarna är också i stort sett på samma nivå som tidigare. Visserligen finns en svag nedgång men jämförelserna med 1980 och 1981 tyder på att den kan vara uttryck för tillfälligheter. I vissa grupper finns dock trender som pekar på en minskad flertidningsläsning, bl a bland medelålders och lågutbildade.

Det har tidigare diskuterats i vad mån en dags läsning ger en rättvisande bild av populär- och tidskriftspressens spridning. I och med att de flesta publikationer kommer ut en gång per vecka så bör de ha en livslängd på ungefär denna tid. Det borde då vara rimligt att fråga om populärpressläsning under den senaste veckan. I Mediebarometern 1982 ställdes också en sådan fråga. Den fördes in som en följdfråga till dem som inte läst någon populärtidning under gårdagen: de tillfrågades då om de läst någon under de därpå föregående sex dagarna. Tillsammans med den förra får vi en bild av läsningen under den gångna veckan. I och med att det gäller en följdfråga av detta slag kan det visserligen finnas en risk för överskattning - om jag svarade nej för gårdagen vill jag ändå säga mig ha läst någon tidning under den längre tidsperioden - men i stort sett bör frågan ge en rimlig bild av populärpressens spridning. Frågan skall dock testas ytterligare.

Utfallet av frågan om populärpressläsning under den gångna veckan följande - totalt och i de olika grupperna:

Totalt	Kön		Ålder					Utbildning		
	M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
61	53	70	59	64	56	64	66	64	61	52

Det är på basis av denna första studie svårt att ange några allmänna tendenser. Nivån ligger i huvudsak på samma nivå som 1974 iaktogs för regelbunden läsning. Men här handlar det om läsning under den gångna veckan, vilket gör att resultaten inte är helt jämförbara. Klart är emellertid att de skillnader mellan olika grupper som iaktogs för en dags läsning av populärpress här återkommer: att kvinnor läser mer än män, att medelålders läser något mindre och att lågutbildade läser något

mer. I och med att utvalet är slumpmässigt vore inte heller något annat att vänta - snarast är det mer anmärkningsvärt att de medelutbildade ändrar sin relativa användning så mycket beroende på den tidsrymd det frågas om. ¹⁰⁾

Veckodagsvariationen ligger i huvudsak på samma nivå som tidigare. Enda förändringar av större omfattning är nedgången på onsdag och uppgången på lördag. Även dessa faller dock inom felmarginalen.

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
1980	22	26	27	27	20	15	20
1981	23	25	22	18	19	13	23
1982	20	24	19	22	17	24	19

Anm: 15-70 år

Tidsanvändningen för populärpress finns i tabell 12. Genomsnittet är visserligen klart lägre än 1981, men detsamma som 1980. Dessutom finns - som visades i tabell 11 - en liten nedgång i andelen läsare. Detta gör tillsammans att tiden för den genomsnittliga populärtidningen har minskat marginellt. Tendenserna är dessutom i stort desamma som tidigare: kvinnor och äldre läser populärpress under längre tid.

Tabell: 12 Genomsnittlig lästid för populärpress
1980 - 1982 (minuter och procent)

Ar	Tot	Kön		Alder					Utbildning			
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög	
<u>Antal minuter</u>												
1980	35,4	32,0	36,5	24,8	32,4	33,4	37,4	45,6	38,8	35,8	28,5	
1981	39,4	37,5	40,3	31,5	35,7	35,4	42,3	46,7	44,4	34,9	30,6	
1982	35,0	30,2	37,7	24,0	27,7	33,3	36,8	48,6	37,6	37,6	35,6	
<u>Andel > 60min</u>												
1980	8	7	8	3	2	6	9	17	11	5	(4)	
1981	14	10	16	6	10	11	18	21	20	6	(8)	
1982	10	6	16	4	6	9	13	22	14	7	(10)	

Anm: obs att metodskillnader omöjliggör direkta jämförelser av genomsnittstid mellan populär- och tidskriftspress å ena sidan och morgon- och kvällspress på den andra.

Populärpressen förefaller i stort hålla sina ställningar, även om också här tidsanvändningen måste hållas i uppsikt.

Tidskriftspressen

I motsats till populärpressen är tidskriftspressen känd för att vara förhållandevis stabil. De flesta tidningar är prenumererade eller ingår i föreningsmedlemskap. Större ändringar kan därför förväntas ske långsamt. Det är därför förvånande att se den ökning som finns för 1982 i tabell 13 - från 22 till 26 procent. Siffran är dock inte statistisk säkerställd. Ett närmare studium visar att ökningen finns i alla grupper - främst bland män, yngre och äldre och bland personer med lägre utbildning.

Tabell: 13 Andel tidskriftsläsare 1980 - 1982 (procent)

År	Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
<u>Andel läsare totalt:</u>											
1980	22	27	16	10	19	27	26	11	15	25	57
1981	22	26	16	12	19	26	27	12	16	24	39
1982	26	33	18	15	26	28	34	19	22	30	41
<u>Andel läsare av två eller fler</u>											
1980	4	6	2	2	6	6	6	1	1	5	13
1981	3	4	3	1	3	3	4	-	1	3	8
1982	4	7	1	3	4	4	6	3	4	3	8

Siffrorna på flertidningsläsning ligger dock i huvudsak på samma nivå som tidigare. Möjligen kan de större könsskillnader 1982 nämnas.

Också för tidskriftspress efterfrågades människors läsning under den gångna veckan. Siffrorna blev som följer:

Totalt	Kön		Ålder					Utbildning		
	M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
52	63	49	30	53	69	68	36	50	66	83

Resultatet visar att drygt hälften har läst en tidskrift under den gångna veckan, att jämföra med drygt 60 procent för populärpress. Jämförelsen blir ännu mer intressant då vi tar i beaktande att tidskriftspressen har högre siffror för en enskild dag än vad populärpressen har. Skillnaden bör kunna tolkas så att de som läser tidskrifter gör detta mer regelbundet - det alltså i större utsträckning samma personer som gör det varje dag. Däremot är populärpressläsningen något mer oregelbunden - då vi frågar om läsningen tidigare under veckan blir det därför ett större tillskott av personer som läst under någon dag då eller då.

Detta bekräftas i någon mån av att veckodagsvariationen normalt är mindre för tidskrifter än för populärpress - även om onsdagen uppvisar ett anmärkningsvärt avsteg med sina mer än 40 procent. Denna dag är samtidigt populärpressläsningen låg.

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
1980	26	32	21	26	24	25	16
1981	30	28	26	26	22	19	17
1982	28	29	44	29	28	19	21

Anm: 15-70 år

De nya bearbetningarna kan sägas bekräfta tidskriftspressens större stabilitet. Det är fråga om en större regelbundenhet i läsning och därmed en fastare kontakt med publikationerna, som troligen ofta ligger inom människors yrkes- eller intresseområden.

RADIO OCH TV

Radiolyssnande och tv-tittande redovisas i några tabeller. Först presenteras Ljudradiolyssnandet i sin helhet för en längre tidsperiod (tabell 14:A). Detta visar på nytt en svag nedgång - för fjärde året i rad. Den är något större bland yngre och högutbildade. För den undersökta oktoberveckan finns det däremot en tendens till ökning - något som i och för sig kan ha sin bakgrund i ubåtsaffären i Hårsfjärden. I övrigt är tendenserna desamma i samtliga grupper.

Tabell: 14 A Total radiokonsumtion, genomsnitt över året 1979 - 1982 (procent)

År	Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
1979	73	75	71	53	73	76	77	75	77	74	72
1980	71	71	71	55	71	74	74	74	71	73	76
1981	69	70	68	46	68	74	70	71	71	72	71
1982	68	70	67	50	60	73	74	69	72	71	66

Anm: Radiomätningen avser en längre tidsperiod 1981-82.

Tabell:14 B Radiokonsumtionen oktober 1980-1982 (procent)

År	Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
<u>Ljud-</u>											
<u>radio</u>											
<u>totalt</u>											
1980	74	74	76	52	66	83	76	79	78	78	73
1981	74	74	74	49	68	80	75	82	77	75	78
1982	76	77	75	47	76	81	83	78	79	85	75
<u>Lokal-</u>											
<u>radio</u>											
1980	41	41	41	23	30	46	45	46	47	41	31
1981	41	42	41	17	41	50	38	44	43	47	42
1982	48	49	47	23	46	50	58	45	52	57	36

Anm: Lokalradion uppvisar en inte obetydlig ökning mellan 1981 och 1982, särskilt tydligt i övre medelålder och bland låg- och mellanutbildade.

Lokalradiolyssnandet under den studerade veckan har dock ökat kraftigt, ökningen är statistiskt säkerställd. Den visar sig i första hand ligga bland män, i övre medelåldern och bland låg- och mellanutbildade.

Den totala ljudradiolyssnandetiden har i huvudsak samma omfattning som tidigare. Till bilden hör dock att en stor del av denna är s k sekundärkonsumtion - radion står på utan att man egentligen lyssnar. Om denna har ökat eller minskat kan dock inte avgöras inom ramen för Mediebarometern.

Tabell: 15 Andel radiolyssnare mer än två timmar genomsnitt över året 1979 - 1982 (procent)

År	Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
<u>Två timmar eller mer</u>											
1979	48	43	51	28	42	51	48	57	51	46	40
1980	49	48	52	29	46	54	50	62	59	49	36
1981	49	46	53	22	43	50	53	52	54	46	35
1982	48	48	48	27	39	53	53	54	53	52	45

Anm: Se tabell 14 A

Tv-tittande uppvisar i motsats till ljudradion en uppgång. Denna gäller i samtliga grupper (tabell 16). Även tiden för tittandet har ökat. I och med att detta är undersökningsmaterial med en jämn fördelning över året kan det inte direkt sättas i samband med enskilda händelser utan måste betraktas som ett uttryck för en mera allmän tendens.

Tabell: 16 Total tv-konsumtion, genomsnittligt över året 1979 - 1982 (procent)

År	Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
1979	77	78	75	89	71	72	78	83	78	74	69
1980	79	80	78	90	72	74	82	86	81	77	71
1981	76	77	74	87	67	70	77	84	78	72	67
1982	79	80	78	88	72	76	81	87	82	76	70

Anm: Se tabell 14 A

Tabell: 17 Tid för tv-tittande. Andel med mer än två timmars tittande, genomsnitt över året, 1979-1982 (procent av tittare)

År	Tot Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
<u>Två timmar eller mer</u>											
1979	52	51	52	52	45	47	54	60	53	50	45
1980	56	58	54	56	49	53	59	63	57	53	48
1981	59	60	58	62	46	50	61	69	63	57	54
1982	64	65	61	68	53	58	66	76	67	59	52

Anm: Se tabell 14 A

Däremot är förhållandet omvänt för den undersökta veckan. Här ligger tv-tittandet under genomsnittet för året, vilket framgår av nedanstående tablå. Genomsnittet är på 75 procent och den genomsnittliga tittartiden är på ca 2 timmar. Det finns samtidigt inte obetydliga skillnader mellan de enskilda undersökningdagarna, särskilt gäller detta den - normalt - kraftiga ökningen av tittande av tittande i veckoslutet.

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag	Totalt
<u>Andel tittare</u>								
1981	77%	69%	62%	82%	68%	78%	86%	75%
1982	81%	64%	81%	74%	75%	71%	83%	75%
<u>Genomsnitt minuter tittare</u>								
1981	120	90	94	104	124	191	146	126
1982	116	113	110	111	126	151	142	124

Anm: Åldersintervall 15-70 år.

MEDIEJÄMFÖRELSER

En bred jämförelse av de olika mediernas genomslagskraft finns i tabell 18. I åldersintervallet 9-79 ligger tv högst och ljudradion och morgonpressen på samma nivå: i åldersintervallet 15-70 år ligger fortfarande morgonpress och ljudradio lika, medan tv ligger något lägre. I fråga om konsumtionstid ligger dock tv klart högst i båda grupperna.

Tabell: 18 Exponering för olika medier 1980- 1982
(procent och minuter)

Konsumtion	Åldersintervall 9-79							Åldersintervall 15-70						
	Morg press	Kvällspress	Populärpre	Tidskrifter	Radio	Lo-kal radio	TV	Morg press	Kvällspress	Populärpre	Tidskrifter	Radio	Lo-kal radio	TV
<u>Andelar</u>														
1980	74	40	23	22	75	41	75	77	43	23	24	78	42	75
1981	74	36	23	22	74	41	76	77	39	20	24	76	45	75
1982	74	36	23	26	76		79	78	39	21	29	80	49	75
<u>Minuter läsare etc.</u>														
1980	31,6	29,0	35,4	33,2	1)	1)	127	31,4	29,3	35,6	32,7	1)	1)	127
1981	31,4	30,1	39,4	31,2	1)	1)	131	31,9	30,3	40,5	31,3	1)	1)	126
1982	30,9	28,1	35,0	30,5	1)	1)	1)	30,6	29,2	34,9	30,4	1)	1)	124

1) Uppgifter ej insamlade. Obs att minuttalen ej kan jämföras mellan på ena sidan dagspress och på andra sidan populärpress och tidskriftspress p g a skillnader i typen av beräkningsunderlag.

Vad beträffar den tidsmässiga fördelningen mellan de olika medierna kan denna utläsas av tabell 19. Denna redovisar den relativa tiden på olika medier samt totaltiden för mediekonsumtion för samtliga undersökta medier utom ljudradio. ¹¹⁾ Tabellen uppvisar en i det närmaste identisk fördelning 1981 och 1982. Det vore inte heller rimligt att förvänta sig någon kraftigare förändring - människors vanor förändras inte så snabbt. Till detta kommer att vi här rör oss med genomsnittspersoner, vilket innebär att det krävs relativt stora förändringar för att utslaget skall bli tydligt.

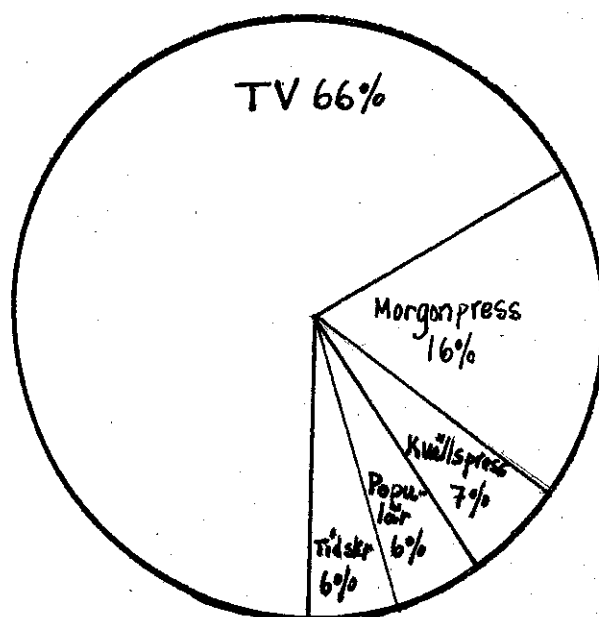
Tabell: 19 Tidsfördelning mellan några huvudmedier 1981-1982
(procent)

År	Tot	Kön		Ålder					Utbildning		
		M	K	9-14	15-24	25-44	45-64	65-79	Låg	Medel	Hög
<u>TV</u>											
1981	66	65	66	83	71	61	65	64	67	63	57
1982	66	66	65	83	71	60	61	68	67	60	58
<u>Morgon- press</u>											
1981	16	17	15	4	9	19	17	18	15	17	24
1982	16	16	16	4	10	19	18	19	16	18	21
<u>Kvälls- press</u>											
1981	8	9	6	4	8	9	8	6	8	10	6
1982	7	7	7	3	7	9	9	3	7	9	6
<u>Populär- press</u>											
1981	6	4	9	7	8	4	6	9	8	5	3
1982	6	3	9	5	5	5	5	7	6	5	6
<u>Tidskr.- press</u>											
1981	5	6	3	1	4	7	5	2	3	6	10
1982	6	8	4	5	8	7	6	3	4	8	11
<u>Min/ individ</u>											
1981	145	152	138	113	115	134	154	210	160	136	137
1982	143	155	130	109	128	123	158	210	160	131	133

Anm: Procent har beräknats av "genomsnittspersonens" konsumtion inom varje grupp. Siffrorna inkluderar således icke-konsumenter.

Tabell 19 får närmast ses som en dokumentation av stabiliteten. För att man skall få närmare grepp om hur tidsfördelningen ser ut är figur 1 lättare att överblicka. Den anger förhållandet mellan tv och de tryckta medierna. Totalt sett ligger tv högt i alla grupper. Klart är samtidigt att dagspressen ökar sin andel med ålder. Särskilt tydlig är att mediekonsumtionen i sin helhet tar "ett språng" efter ca 50 år - då ökar alla medier men särskilt tv.¹²⁾ Det förefaller rimligt att sätta detta i samband med att människor då trappar ner sina utåtriktade aktiviteter och att den tillgängliga tiden i stor utsträckning tas i anspråk för massmediekonsumtion.

FIGUR 1.

För jämförelser mellan dagspressen och andra medier i övrigt finns i tabell 20. Det visar sig här inte några avvikelser i förhållande till tidigare undersökningsår. De som inte läser morgonpress är något flitigare kvällstidningsläsare än genomsnittet men lågkonsumenter av andra medier, i förhållande till tidigare tenderar lokalradio-lyssnandet bland icke-läsarna att sjunka. Ökningen i tidskriftsläsning, som tidigare observerats gäller även icke-läsarna.

Tabell: 20 Morgontidningsläsning och annan mediekonsumtion 1980 - 1982 (procent)

Antal lästa morgontidningar

Annan medie-konsumtion	Ingen			En			Flera		
	1980	1981	1982	1980	1981	1982	1980	1981	1982
Kvällstidningar	57	51	50	39	35	35	41	42	43
Populärtidningar	18	20	19	24	22	22	22	13	19
Tidskrifter	16	17	21	24	23	27	40	43	47
Lokalradio	35	31	29	44	47	49	47	51	49
Ljudradio	74	65	75	78	78	81	83	86	87
Antal	204	209	199	595	518	577	107	97	118

Anm: 15-70 år

Bland flertidningsläsarna är andelen konsumenter av andra medier i stort sett densamma som tidigare. Här finns dessutom av allt att döma den medieintresserade delen av allmänheten.

Vid sidan av denna studie av mediekombinationer har ytterligare sådana genomförts för 1982 års siffror. Med hänsyn till att stabiliteten i övrigt är stor, så ändrar sig inte några mönster med hänsyn till iakttagelser 1980 och 1981. Det visar sig på nytt en högkonsumtionsgrupp av samtliga medier: de som läser fler tidningar har en genomsnittlig lägre tittartid för tv. Först då siffror samlats in under en längre tidsperiod respektive om hastiga förändringar i konsumtion av enskilda medier skulle inträffa, finns skäl att komma tillbaka till dessa kombinationsanalyser.

SAMMANFATTNING

Mediebarometern 1982 genomfördes i mitten av oktober. Undersökningen avsåg telefonintervjuer med ca 1100 personer om deras gårdagskonsumtion.

De analyser av utfallet som redovisas i denna framställning har påvisat en stor stabilitet för i stort sett alla medier. Morgonpressen ligger på samma nivå som tidigare, möjligen med en viss försvagning i lästiden per tidning. Det senare gäller också kvällspressen som dock i övrigt håller sin ställning från 1981 och därmed tycks ha brutit en nedgångstrend.

Populärpressen ligger på samma nivå som tidigare, tidskriftspressen har däremot ökat något. Lästiden för populärpress tycks ha minskat något, liksom även flertidningsläsningen. Studier av en veckas populär- och tidskriftskonsumtion tyder på att populärtidningsläsningen är mer oregelbunden - och begränsas till en eller några dagar; tidskriftsläsningen är däremot mera stabil: de som läser tidskrifter gör detta mera regelbundet.

Ljudradiolyssnandet, utom lokalradion, tenderar att minska. TV-tittandet har gått upp sedan 1981.

De genomsnittliga kombinationerna mellan medierna är desamma 1982 som tidigare. De som är lågkonsumenter på ett medium tenderar att vara det också på andra. Det finns dock ett viss kompensatoriskt förhållande mellan morgon- och kvällspress. Detta förefaller dock ha blivit något svagare, vilket i sin tur beror på kvällspressens nedgång efter 1980. I Stockholm står dock kvällspressens starkare, medan morgonpressen där minskat något.

NOTFÖRTECKNING

1) Tre rapporter har publicerats:

- Weibull, Lennart: Den dagliga tidningsläsningen. En analys av tidningsläsning och anna mediekonsumtion en genomsnittlig dag i oktober 1979. Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet 1980
- Weibull, Lennart Daglig tidningsläsning 1980. En uppföljning av 1979 års läsarstudie. statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet 1981
- Weibull, Lennart Två rapporter om dagstidningsläsningen 1979-1981. Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet 1982

- 2) Tidigare händelser under undersökta veckor i Mediebarometern tycks i liten utsträckning ha påverkat konsumtionen. Inte ens radio-tv-konflikten våren 1980 föreföll ändra grundläggande konsumtionsmönster för andra medier. Mediekonsumtion under konflikten, Sveriges Radio, PUB 1980
- 3) Basdata om mediebarometern 1982 finns i Mediebarometern 1982 (Sveriges Radio/PUB 1982)
- 4) Det rör sig om ca 150 intervjuer per dag. Vissa dagar är dock bortfallen större. I stort torde detta dock jämnas ut sig i och med att man söker få tag på alla och de hela tiden tillfrågas om sin gårdagskonsumtion.
- 5) Robinson, John: The changing reading habits of the American Public. Journal of Communication 1980
- 6) Med klassindelad menas att människor svarat i kategorier t ex mindre än 15 min, mellan 15 och 30 minuter etc.
- 7) Weibull, Lennart: Tidningsläsning i Sverige (manus, utkommer under 1983)
- 8) Brandes, Ove: Supply models. An empirical study of adaptation and innovation in the firm. Företagsekonomiska institutionen, Göteborgs universitet 1971
- 9) Weibull, Lennart: Tidskrifterna i massmediesamhället. Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet 1977
- 10) Förväntat vore i stort samma utfall om inte gruppen har en anmärkningsvärt hög andel läsare som enbart läser vid ett tillfälle - alltså relativt fler än de låg- och högutbildade. Detta måste prövas mer ingående i fortsatta studier.
- 11) Ljudradion har exkluderats med hänsyn till sekundärkonsumtionen. En översikt för 1981 finns dock i Berg, Ulf: En jämförelse mellan tider för olika medier.
- 12) Weibull, Lennart: Tidningsläsning i Sverige (manus, utkommer under 1983)